

“Elektron tibbin multidissiplinar problemləri”

I respublika elmi-praktiki konfransının

ƏSƏRLƏRİ

Təşkilatçılar: AMEA Rəyasət Heyəti

Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi

Azərbaycan Tibb Universiteti

AMEA İnformasiya Texnologiyaları İnstitutu

Bakı, 24 may 2016-cı il

PROGRAM KOMİTƏSİ

Həmsədrələr:

akademik Akif Əlizadə – AMEA-nın prezidenti

professor Oqtay Şirəliyev – Azərbaycan Respublikasının səhiyyə naziri

PROGRAM KOMİTƏSİNİN ÜZVLƏRİ

Akademik Rasim Əliquliyev	Riy.-fiz.f.d., dos. Tofiq Kazımov
Akademik Əhliman Əmiraslanov	İqt.f.d., dos. Əlövsət Əliyev
Akademik Telman Əliyev	Tex.f.d., dos. Zərifə Cəbrayılova
AMEA-nın müxbir üzvü Nuru Bayramov	Tex.f.d. Gülçin Abdullayeva
Tibb e.d., prof. Gəray Gəraybəyli	Tex.f.d. Firudin Ağayev
Tibb e.d., prof. İbrahim İsayev	Tex.f.d. Yadigar İmamverdiyev
Tibb e.d., prof. Sabir Əliyev	Tex.f.d. Ramiz Şirəliyev
Tibb e.d., prof. Oqtay Seyidbəyov	Tibb f.d. Fərid Əliyev
Tibb e.d., prof. Həqiqət Qədimova	Tex.f.d. Vüqar Musayev
Tibb e.d., prof. Cəmilə Qurbanova	Tex.f.d. Fərhad Yusifov
Tibb e.d., prof. Rimma İsmayılova	Tex.f.d. Fərqanə Abdullayeva
Tibb e.d., prof. Rafiq Çobanov	Tex.f.d. Bikəs Ağayev
Tibb e.d., prof. Rafiq Məmməd həsənov	Tex.f.d. Məkrufə Hacırəhimova
Tex.e.d., prof. Məsumə Məmmədova	Tex.f.d. Şəfəqət Mahmudova
Tibb f.d., dos. Rəhimə Qabulova	Tibb f.d. Orxan İsayev
Tex.e.d. Ramiz Alıquliyev	Fil.f.d. Zərifə Quliyeva
Tex.f.d. Rəşid Ələkbərov	Tex.f.d. Rəna Qasıмова

TƏŞKİLAT KOMİTƏSİNİN ÜZVLƏRİ

Aida Məmmədova	Mahmud Vəlibəyov	Səyyar Abdullayev
Mədinə Səidova	Təhmasib Fətəliyev	Şakir Mehdiyev
Gülnarə Nəbibəyova	Minarə Manaflı	Anar Səmidov

Elmi redaktorlar:

Tex.e.d., prof. Məsumə Məmmədova

Tex.f.d., dos. Zərifə Cəbrayılova

Texniki redaktorlar:

Fil.f.d. Zərifə Quliyeva

Minarə Manaflı

Səadət Abdullayeva

M Ü N D Ə R İ C A T

S E K S İ YA 1. Tibdə İKT-nin elmi-nəzəri problemləri

E-tibb: mahiyyəti, imkanları, problemləri	10
Rasim Əliquliyev, Məsumə Məmmədova	
Azərbaycan Tibb Universiteti Tədris Terapevtik Klinikasının idarəetmə sistemində informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının rolu, problemlər və hədəflər	17
Surxay Musayev	
Səhiyyədə Big data erası	19
Rasim Əliquliyev, Məkrufə Hacırahimova	
Технологии Data Mining в медицине	25
Рамиз Алыгулиев	
Elektrokardiografik siqnalların veyvlet çevirmə əsasında diaqnostik təhlili	30
Bilal Bilalov, Fariz İmranov, Zakir Zabidov, Hasan Nagiev	
E-səhiyyə: informasiya təhlükəsizliyinin aktual problemləri	32
Yadigar İmamverdiyev	
Tibbi-bioloji tədqiqatlarda modelləşdirmə və zaman sıralarının mikozların epidemiologiyasında və yayılmasında tədqiqi	39
Gülçin Abdullayeva, Azər Mirzəyev	
Qan bankından informasiya bankına: problemlər və həllər	42
Pərvanə Hacıyeva, Cəbrayıl Əsəd-zadə, Çingiz Əsədov	
Elektron sağlamlıq kartlarının buludlaşması məsələləri	44
Rasim Əliquliyev, Fərqanə Abdullayeva	
E-tibb və bulud texnologiyaları: imkanlar və perspektivlər	49
Rəşid Ələkbərov, Məmməd Həşimov, Oqtay Ələkbərov	
Peritonitlərin diaqnozu və proqnozu üçün riyazi model	53
Xatirə Cümşüdoğa, Eliyana Vəliyeva, Dilarə Sultanova	
Tibbi qərar qəbuletmə sistemlərinin entropik xüsusiyyətləri	56
Zəfər Cəfərov	
E-səhiyyə üçün konseptual Big Data arxitekturası	58
Yadigar İmamverdiyev	

EKG siqnallarında diabetik avtonom kardioneypatiyanın identifikasiyası haqqında.....	63
Fariz İmranov, İradə Mirzəzadə, Tamella Maqsudova	
Медицинские сайты: проблемы и пути их решения	65
Гюльнара Набибекова	
Tibbi araşdırmalarda mürəkkəb surətlərin tanınması	69
Ülkər Əlizadə, Aytən Abdullayeva	
E-tibb e-elmin tərkib hissəsi kimi	72
Təhmasib Fətəliyev, Nərgiz Verdiyeva, Nigar Fətəliyeva	
Исследование эволюционной допустимости множественной редупликации	75
Мехрибан Мамедова, Гюльчин Абдуллаева	
E-tibbə dair beynəlxalq qurumların və xarici ölkələrin təcrübəsi: çağırışlar, strategiyalar, konsepsiyalar	77
Məkrufə Hacırahimova, Aybəniz Əliyeva	
Elektron tibb elektron dövlətin seqmenti kimi	84
Fərhad Yusifov	
İnformasiya cəmiyyəti şəraitində elektron tibbin iqtisadi tənzimlənməsi problemləri	88
Əlövsət Əliyev	
Подход к формированию статистических данных в информационно-аналитических системах с учетом международного опыта	92
Гюльра Мурадова	
Проблемы информационной безопасности беспроводных систем мониторинга здоровья пациентов	96
Рамиз Шыхалиев	
Böyük həcmli tibbi verilənlərin analitikası: mövcud problemlər və imkanlar	99
Rəna Qasımova	
Fərdi tibbi məlumatların on-line mühitdə təhlükəsizliyi problemləri	104
Rasim Əliquliyev, Fərqanə Abdullayeva	
Медицинская электроника: состояние, проблемы и перспективы.....	110
Шакир Мехтиев, Бикес Агаев	
Elektron tibbə dair terminologiyanın formalaşması problemləri	114
Əfruz Qurbanova	

E-tibbin hüquqi problemləri	117
Rasim Mahmudov	
Viki texnologiyaların elektron tibdə tətbiqi	121
İradə Ələkbərova	
Tibbi informasiya təminatının formalaşmasında statistik informasiyaların strukturlaşdırılması	124
Roza Şahverdiyeva, Vüsalə Abbasova, Tərgül Əliyeva	
E-tibb və 3 D texnologiyaları	127
Anar Səmidov	
İnsanın ovuc izlərinin təsvirləri əsasında xəstəliklərin diaqnostikası və təhlükəsizlik məsələləri..	130
Günel Aslanova	
SEKSIYA 2. Tibdə İKT-nin praktiki problemləri	133
Superkompüterlərin e-tibdə tətbiqi	134
Rəşid Ələkbərov, Tural Mustafayev, Məmmədrəsul Yaqubov	
Tibbi ekspert sistemləri: imkanları, istiqamətləri, Azərbaycanda mövcud vəziyyət	138
Məsumə Məmmədova, Zərifə Cəbrayilova	
Qan bankı verilənlər bazası və onlayn donor “randevu” sistemi	143
Ali Şahintaş, Şəlalə Həmzəyeva	
Dəm qazı ilə zəhərlənmənin monitoring və diaqnostikasının intellektual informasiya sistemi....	146
Gülçin Abdullayeva, İradə Mirzəzadə, Rauf Nağıyev	
Система NOISE мониторинга изменений в сердце и результаты экспериментов на ноутбуке	148
Нармин Рзаева	
Elektron tibdə biometrik texnologiyaların tətbiqi məsələləri	151
Tofiq Kazımov, Şəfəqət Mahmudova	
Azərbaycan Tibb Universitetində elektron tibbin formalaşması: mövcud vəziyyət və perspektivlər	156
İsmayıl Qafarov	
О возможности создания консультативной системы по фиксации трубчатых костей при травматических переломах	158
Адалат Пашаев, Эльхан Сабзиев, Расим Самед-заде	
Elektron tibdə Qrid texnologiyalarının tətbiqi	161
Rəşid Ələkbərov, Səməd Dursunov	

Мультиагентные системы диагностики и прогноза профессиональных болезней.....	164
Гюльчин Абдуллаева, Назакет Курбанова, Вугар Джабраилов, Наиля Гейдарова	
О сетях мобильного мониторинга здоровья пациентов	168
Рамиз Шыхалиев	
Nevroloji xəstəliklərin diaqnostikası üzrə ekspert sistemində biliklərin təsviri modelləri.....	171
Ramiz Alıquliyev, Ali Amooji	
Применение интеллектуальной системы при выборе вида оперативного вмешательства в лечении хронического остеомиелита	175
Гюльчин Абдуллаева, Чингиз Али-заде, Заур Гаджиев	
Elektron tibb mühitində kadrların hazırlanması: çağırışlar və perspektivlər.....	178
Zərifə Cəbraylova	
Data Science və onun tibbi ixtisaslar üzrə proyeksiyaları	184
Məkrufə Hacırahimova, Nisran Gözəlova	
Tibbi elektron tullantıların idarə edilməsinin bəzi məsələləri haqqında.....	188
Bikəs Ağayev	
Elektron fərdi tibbi məlumatların informasiya təhlükəsizliyi problemləri	192
Məsumə Məmmədova	
Elektron tibbdə proqram mühəndisliyinin tətbiqi məsələləri	197
Tofiq Kazımov, Tamilla Bayramova	
Скрининговая система прогнозирования сахарного диабета типа 2 у лиц с ожирением...	201
Назакет Курбанова, Айнур Мустафаева	
Teletibb	204
Məsumə Məmmədova, Aytac İsayeva	
Müasir ali tibb təhsilində informatikanın tədrisi konsepsiyası	208
İsmayıl Qafarov	
Epilepsiya xəstəliyinin diaqnostikası üzrə ekspert sistemi	211
Məsumə Məmmədova, Ali Amooji	
Потенциал Big Data в электронной медицине	215
Масума Мамедова	
Tibbi informasiyalaşdırma: bəzi sosial-ekoloji problemlər və innovativ həllər.....	221
Əlövsət Əliyev, Elza Musayeva, Məleykə İbişova	

Tibbi kadrlara tələb və təklifin qiymətləndirilməsi və idarə edilməsi problemləri.....	225
Məsumə Məmmədova, Zərifə Cəbraylova	
Особенности подготовки специалистов в области медицинской информатики.....	230
Фирудин Агаев, Айтадж Агабейли	
Медицинские компьютерные обучающие системы как неотъемлемый элемент непрерывного обучения	233
Зарифа Кулиева	
Elektron tibdə informasiya təminatının bəzi məsələləri	238
Məkrufə Hacırahimova, Mərziyə İsmayılova	
E-tibbi kitabxanalar şəbəkəsinin yaradılması	241
Nigar İsmayılova	
E-tibdə istifadə olunan standartlar	243
Səyyar Abdullayev, Səbinə Fomenko	
Mobil onlayn tibb texnologiyaları	247
Şakir Mehdiyev, Qurban Qurbanov	
Tibbi bilik mühəndisliyi: təbii tibbi intellektin süni tibbi intellektə transformasiyası problemləri	250
Zərifə Cəbraylova	
«Медицинская информатика» в ведущих университетах мира	255
Гюляра Мамедова, Арифа Мамедова, Эсмירה Алескерова, Джамиля Багирова	
3D fotoşəkil əsasında insanın tibbi diaqnostikasını təmin edən intellektual sistem.....	258
Cavanşir Məmmədov, Günel Məmmədova	
SEKSIYA 3. İKT-nin tibbi problemləri	261
Kompüter asılılığı – məktəblilər arasında arterial hipertenziyanın formalaşmasının risk amili kimi	262
Rafiq Çobanov, Anar Ağayev, Arzu Mehdiyeva	
İnformasiyanın əhalinin sağlamlığına təsiri problemləri	264
Rəsmiyyə Mahmudova	
Tibbi elektron tullantıların sağlamlığa və ətraf mühitə ziyanlı təsiri haqqında	268
Bikəs Ağayev, Şakir Mehdiyev, Tərlan Əliyev, Orxan Mehdiyev	
Sağlamlıq imkanları məhdud insanların cəmiyyətə inteqrasiyası prosesində İKT-nin rolu.....	273
Məsumə Məmmədova, Nigar Quliyeva, Sənan Əhmədov	

Информационная перегрузка людей и ее негативные последствия	277
Сайяр Абдуллаев, Сабина Фоменко	
Müasir texnologiyaların uşaqların sağlamlığına ziyanlı təsirləri və onlardan qorunma mexanizmləri.....	281
Sabirə Ocaqverdiyeva	
Kompüterdən ifrat istifadə nəticəsində yaranan bəzi fəsadlar və onların qarşısının alınması yolları	284
Aynur Əsgərova, Leyla Əkbərova	
İKT-nin təsiri ilə yaranan xəstəliklər haqqında	287
Kəmalə Qurbanova	
Uşaq və yeniyetmələrdə internet asılılığının diaqnostika və profilaktikası məsələləri haqqında.....	290
Tofiq Kazımov, Nəzakət Məlikova	
Elektron tibb və uşaq nevroloji xəstəliklərin reabilitasiyası	293
Nigar Fətəliyeva	
Abstracts	297